

Cvetični dan v Ljubljani.

24. septembra t. l. se vrši v Ljubljani cvetični dan. Vedno večje pomanjkanje med slovenskim visokošolskim dijaštvom na eni — in vedno manjši dohodki dijaških podpornih društev, ki niti oddale več ne morejo od pomoči naraščajoči dijaški bedi na drugi strani so rodile v „Organizaciji svobodomiselnega narodno-naprednega dijaštva“ sklep, prirediti v Ljubljani pod častnim pokroviteljstvom predsednika „Radogoj“, ravnatelja gospoda Ivana Hribarja, cvetični dan v korist dijaškega podpornega društva „Radogoj“ v Ljubljani. Ljubljano in poštrenovalno sodelovanje ljubljanskih narodnih dam, ki so se odbrale v poseben odbor za cvetični dan v Ljubljani, pod načelstvom gospe Franje dr. Tavčarjeve, garantuje za lep uspeh te dobrodelne, človekoljubne prireditve. Svoje sodelovanje pri tej prireditvi je z akademske strani obljubilo tudi akadem. fer. društvo „Prosveta“. — Ker obstoji cvetični dan v tem, da gospe in gospodične prodajajo po vseh mestnih ulicah, kavarnah in restavrantih cvetice, katerih izkupiček gre „Radogoj“, prosi odbor za cvetični dan v Ljubljani, da Slovenke po vsej naši domovini zbirajo sveže cvetice ali pa delajo lične umetne astre in jih 23. septembra pošljejo v Ljubljano za cvetični dan na naslov gospe Amalije Widrove, Šelenburgova ulica 3. Lepo bi tudi bilo, če bi rodoljubne Slovenke tudi oddrugo prišle v Ljubljano 24. t. m. osebno sodelovat k cvetičnemu dnevu. Naj bi smatrala vsaka Slovenka za svojo narodno in rodoljubno dolžnost, po svojih močeh pripomoči k lepemu izidu cvetičnega dneva.

Kako je s petletninami na Goriškem.

Tovariš y ni zadovoljen s koncem mojega dopisa v eni prejšnjih števil tega cenjenega lista, ker sem zapisal, da ne morem odgovoriti na apostrofiranje delovanja učiteljskih zastopnikov v zadevi petletnin. Konstatujem, da ni sam, ampak so še drugi, ki so me pri ravno vprašali, kaj mislim. Tudi jaz sem nezadovoljen, da ne morem odgovoriti kakor bi hotel, zato je bolje, ako ne odgovorim, živimo v času obče nezadovoljnosti.

Ne mislim ni od daleč, kar sluti tovariš y, da bi se ne smeli tovariši obračati na svojega zastopnika, ne, ravno nasprotno sem često poudarjal pri raznih učiteljskih sestankih, a reči treba, da nam še precej manjka do one odkrite zaupnosti. V vsaki sporni zadevi, ki je v interesu posameznikov, seveda toliko bolj, ako gre za vse učiteljstvo, je dolžnost, da se oklenemo in ramo ob ramo bojujemo. Zato odobrujem izvajanja tovariša y, ki priporoča to, po čemer tudi jaz težim, sicer ni mogoče vršiti naloge, ki jo učiteljstvo poveri zastopniku.

Vprašanje petletnin je za nas vitalnega pomena. Te so nam izpremenjene v 7letnine in 8letnine. Glede te krivice se je oglašil mnogi tovariš, pa le posamezno, žalujoč, da mu je usoda to novo gorje naklonila, do skupnega nastopa pa ni prišlo. Posameznik ne uživa nikdar onega ugleda, in zaradi tega so uspehi minimalni in največkrat ničevi.

V 6. odstavku svojega dopisa piše tovariš y: „... saj učiteljski zastopniki niso vsegamogočni, in izid glasovanja v okr. šolskih svetih še ne zavisi od načina njih prizadevanja in glasovanja“. Tu tiči zajec, tovariš y! Naj se o tem na primernem mestu razpravlja in složno sklone, da bodi član okr. šolskega sveta le oni, ki je šoli vsestransko naklonjen.

Končno še pripominjam tov. y, da je odbor našega uč. društva že sklenil sestaviti spomenico glede draginske doklade, ki bo predložena dne 5. oktobra t. l. na zborovanju učiteljskega društva v pretrës. Upam, da bo to zborovanje polnoštevilno obiskano.

Josip Štrekelj.

Iz naše organizacije.

Goriško.

Odbor učiteljskega društva sežanskega šolskega okraja je imel v četrtek, 7. t. m., odborovo sejo v Sežani.

Po kratkem, a zanimivem uvodnem govoru zač. predsednika konstituirali smo soglasno odbor tako-le:

1. Josip Ravbar, predsednik;
2. Josip Štrekelj, podpredsednik;
3. Franjo Vendramin, tajnik;
4. Angela Orel, tajnikova namestnica;
5. Anton Mervič, blagajnik;
6. Alojzij Hreščak, pevovodja;
7. Fani Živec, odbornica.

Nato se je vnela jako živahna debata o prihodnjem delovanju društva. Vsi prisotni so pokazali najboljšo voljo, da store v bodoče vse mogoče, da se društveno delovanje in zanimanje v njem oživi, kolikor se da.

Stavili so se medtem razni predlogi in nasveti, ki so bili vsi sprejeti soglasno. Le-teh pa ne navajam tukaj, ker veljajo večina teh le odbornikom, drugi pa pridejo pri prihodnjem zborovanju itak na dnevni red.

Prihodnjič zborujemo v Nabrežini dne 5. oktobra točno ob pol 11. uri predpoldne. Na tem zborovanju bo referiral tov. Anton Mervič.

Pri določitvi dnevnega reda se je izrazila želja, da bi se stavili predlogi in na prvo mesto, zakaj če so na zadnjem mestu dnevnega reda, se zborovalci že naveličajo poslušati, oziroma se nekateri do takrat že odstranijo iz sobe. Tega predloga se pa ni sprejelo, ker upamo, da bo imel vsak zborovalec že toliko potrpljenja in olike, da bo vztrajal do zadnjega pri zborovanju ter da ne zapusti sobane pred svršetkom brez posebnega vzroka, zakaj točke dnevnega reda so vse enake važne.

Dasi se vrši zborovanje ob periferiji okraja se vendar ne moremo mnogobrojne udeležbe od strani udov in tovarišev iz sosesčine. Kdor ima kaj smisla za naše organizacije in le količjak dobre volje, temu ni gotovo noben kraj predaleč, ker le, kdor noče, ta išče izgovorov.

Obrambni vestnik.

* Slovensko-hrvaški klub in istrski državni poslanci. V 36. štev. našega lista smo priobčili nekoliko komentarja k zaupnici predlagani po tovarišu Jerebu v Dolinskem občinskem zboru. Da bo vsak lahko presojal naš komentar in zaupnico, smo jo ponatisnili, kakor jo je priobčila „Edinost“ 26. avgusta t. l. To je razkazilo nekega dopisnika, ki nas v svojem dopisu, priobčenem v „Edinosti“ 15. septembra, psuje z izstradanim psom, ki se je oprijel in ogloidal mastno kost, padlo slučajno z mize. Vidi se, da se je dopisnik že jako približal kranjskim klerikalcem, ki nas primerjajo z izstradanim psom za plotom. Pozna se mu, da je podoban oni živali, ki ima štiri roke, ker drugače bi ne poznal takih neotesanosti. Da bi podprl svojo trditev o izstradanem psu, je priobčil popravek, a ne naših izvajanj, pač pa popravek zaupnice. Da bodo bralci lahko sami presojali, priobčimo tudi ta popravek, ki se glasi: „Občinski zastop Doline, zbran v seji 3. avgusta 1911, odobruje vse postopanje naših poslancev Mandića, Spinčića in Laginje od otvoritve državnega zbora dosedaj (in ne ob otvoritvi) ter jim izreka neomejeno zaupanje, zavračajoč z vsoto odločnosti razne neutemeljene in neosnovane napade.“ Koliko so izgubila naša izvajanja na veljavi zaradi tega popravka, prosimo, naj presodijo bralci sami, a nadejamo se, da bo vsak spoznal, da ne izgube nič; zakaj enaki neutemeljeni in neosnovani napadi so bili povod, da je političsko društvo „Edinost“ svetovalo Rybafu in Gregorinu, naj izstopita iz Sušteršičevega kluba, kar sta tudi onadva upoštevala. Ostala so tudi neresnična utemeljevanja in potem nam ni treba, da še dalje izglabljam o tem besede. Radi priznamo dopisniku „Edinosti“, da je slovenska politika grdo zavožena, a kdo jo je zavožil? G. dopisnik, odgovorite: kdo je vzrok, da so vsa višja uradniška mesta na Kranjskem zasedena po tujcih; kdo je vzrok, da je postal mestni zastop v Ljubljani dvojezičen in kdo je vzrok, da je kranjsko ljudsko šolstvo tako, da se norčujeta iz njega tržaška lista „Piccolo“ in „Indipendente“? Se bi lahko navedli kopico takih vprašanj, a odgovorite ali dajte si odgovoriti odkritosrčno na ta, pa boste zaznali, da je temu vzrok Sušteršič in njegovi privrženci. Če vam ni dosti, prosimo, poiščite 67. štev. „Edinosti“, ki je izšla 8. marca t. l. in prečitajte na prvi strani spis pod nadpisom „Slovenčevi napadi na dr. Kramarja“ in nadejamo se, da se tudi vi prepričate, da porivajo slovenski politički voz pod cesto Sušteršič in njegovi privrženci. In kaj mislite, da ga li bodo rešili istrski državni poslanci, ako bodo pomagali še dalje nas odtujevati od drugih Slovanov in če bodo pomagali zatirati naše ljudsko šolstvo? Ste li pozabili, da je pisal Dr. M. v „Edinosti“ 8. septembra t. l., da je kranjsko šolstvo zadeva cele Slovenije?

Politiški pregled.

* Poslanska zbornica je sklicana na dan 5. oktobra. Tako so določili v seji načelnikov klubov 15. t. m. V seji se je poudarjalo vsestransko velikansko draginjo, proti kateri treba najti sredstva, da se jo odpravi. Poudarjali so tudi razburjenost med prebivalstvom,

Gautsch je imel obširen govor, v katerem je poudarjal, da stoji vlada na stališču, da treba v tuzemstvu proizvajati toliko mesa, kolikor ga potrebujemo; noče pa odvisnosti od ameriških trustov.

* Madjarizacija v Slavoniji. Madjarsko šolo v Osijeku obiskuje 710 otrok, v Zemunu 600, v Daruvaru in drugod po 200 do 250 otrok. Vseh otrok v madjarskih šolah na Hrvaškem je nad 10.000, število pa leto za leto grozno narašča.

* Nov vodopravni zakon. Po nalogu poljedeljskega ministrstva je bil dostavljen te dni predsednikom deželnih odborov načrt novega vodopravnega zakona s pripombo, da naj predlože ta načrt kakor vladno predlogo deželnim zborom v ustavno rešitev. Zakon obsega 120 paragrafov, ki so razdeljeni v sedem oddelkov: o pravni lastnosti vode, odvrčanju in gojitvi vodá, o razglasitvi in prisilnih pravicah, o vodnih zadrugah, o oblastvih in prestopku, o prestopkih in kaznih.

* Oženjeni in neoženjeni uradniki na Francoskem. Francoski senat je izdelal načrt zakona, ki meri na radikalno preprečanje samstva, da bi se prebivalstvo kolikor mogoče pomnožilo. V prvi vrsti se peča z državnimi uradniki. Sprejemati in imeti v službi hoče samo oženjene uradnike. Kdor vstopi neoženjen v službo, se mora obvezati, da se poroči. Kdor ima več otrok, bo hitreje avanziral! Taki dobijo tudi večje podpore in več pokojnine.

Štajerske vesti.

—š— Na dež. učiteljski konferenci v Gradcu je nadučil v Petrovčah, tovariš E. Slanc, govoril o reformi uradnih učiteljskih konferenc. V izbrani in krepki besedi je neustrašeno razkrival velike napake sedanjih uradnih konferenc, ki so tisto svojo veljavo in tisti pomen, katerega so nekaj imele, že davno izgubile. Nekaterim Maierjevce pa seveda ta tako izvrstna, resnična in časa primerna izvajanja niso ugajala ter torej tudi govornika niso hoteli poslušati, temveč so se kar odstranili. Vsi drugi navzoči pa so ga z napeto pozornostjo poslušali, in ko je končal, ploskanje in odobravanje kar ni hotelo prenehati. V podrobnosti tega tako znamenitega govora se danes ne bomo spuščali, pač pa se trdno nadejamo, da tov. Slanc ustreže splošni želji učiteljstva ter svoj govor dobesedno objavi. Mi pa mu danes na velikem uspehu, ki ga je s svojim govorom dosegel v imenu vseh poštenih in odkritih tovarišev prav iz srca čestitamo. Čast, komur čast!

—š— Maierjevci. S Štajerskega nam pišejo: „Slov. Narod“ je v svojih dopisih s Štajerskega že večkrat poudarjal, kako od leta do leta vedno bolj raste pomanjkanje moških učiteljskih oseb. Že sedaj se pogostokrat prigodi, da se za razpisano učiteljsko mesto prav nihče ne oglasi. Tudi slučaj, da so na večrazrednicah poleg šol. voditelja nastavljeni same učiteljice, niso več redki. Vzroki tega pomanjkanja učiteljev, ki postaja vedno bolj občutno, so različni. Učiteljski stan je že sam na sebi jako težaven in trudapoln, ni se torej prav nič čuditi, ako si nadarjeni mladenčji iščejo in izberejo kako drugo boljše in ugodnejšo službo. K temu pride še pol. strankarstvo, ki najhuje in najbrezobzirneje napada in grdi ravno ljudsko-šolsko učiteljstvo. Tako uživa učitelj ob bornih svojih gmotnih razmerah za svoje odgovorno in trudapolno delo največjo nehvaležnost. V novejšem času pa so krdele učiteljskih nasprotnikov in sovražnikov še pomnožili takozvani Maierjevci tako na Kranjskem kakor tudi pri nas na Štajerskem. Kakor na Kranjskem tako sučejo ti odurni ljudje tudi pri nas svoj meč nad učiteljstvom ter hočejo sebi neljube osebe in njihove rodovine kar ugonobiti. Slučaj, ko se je hotelo nekemu jako uglednemu velezaslužnemu in obče spoštovanemu nadučitelju neke v narodnem oziru jako izpostavljene večrazrednice odvzeti šol. voditeljstvo, je tukaj še vsakemu v spominu. Le dež. šol. svetu gre zahvala, da se to nasilstvo ni posrečilo. Disciplinarne preiskave se pa ob strahovladah teh Maierjevcev tako množijo kakor gobe ob dežju, in če bo to še nekaj časa trpelo, tedaj bodo šole, na katerih bi se ne pletla kaka ostudna preiskava, že prave izjeme. Ako se le malo zameriš tem ljudem, takoj si v preiskavi, in ako zato ni pravega vzroka, se pa hitro kaj izmisli in iztuhta. In na podlagi takih neresničnih ovadb se začne potem proti dotičniku najostudnejša gonja. Razni ukori teh prikritih Maierjevcev pa seveda kakor vrabci v zraku kar frče na vse strani. Tudi na uradnih konferencah se odlični tovariši, ako imajo svoje prepričanje dostikrat napadajo in zasmehujejo. Da ob takih tožnih razmerah vedno bolj gine veselje med moško mladino do učiteljskega stanu, je pač lahko umevno. Kdo bo dandanes tudi še nagoval mladeniča ali celo sina, da bi se posvetil temu stanu, v katerem ga čakajo poleg ogromnega dela le še premožne težave, hude in grenke bridkosti in poleg vsega tega pa še preganjanje odkritih in prikritih Maierjevcev. — Kako malo ima pa

dandanes ljudstvo še veselja žrtvovati svoje sinove nehvaležnemu učiteljskemu stanu, to pa priča sledeči resnični dogodek. Ko je neki učitelj prigovarjal kmetu, da bi dal svojega nadarjenega sina v višje šole, mu je ta odgovoril, da je sedaj predrag, da bi se izučil v duhovnika in da bi bili zaradi tega drugi otroci preveč oškodovani. Učitelj pa reče na to, da naj da sina v učiteljsko, kar bo mnogo manj veljalo. Kmet pa na to resno in odločno odgovori: „Učitelj pa moj sin nikdar ne bo, zakaj to je tisti stan, ki ga vsi obrekujejo in preganjajo. Mnogo rajši imam, da postane kmet kakor sem jaz. Sicer moram težko delati in se mnogo truditi za vsakdanji kruh, pa na svojem posestvu sem prost in svoboden in mi nima nihče kaj zapovedovati. Vas učitelj pa hoče vse zaslužniti“. — Učitelj nekoliko ostrmi, potem pa reče s tihozamolkljim glasom: „Tvoje presrečne besede so me prepričale, da bo tvoj sin bolj srečen, ako postane kmet, kakor pa če bi bil kdaj učitelj!“

Goriške vesti.

—g— Za učitelja-voditelja na slovenski šoli na Blanci je imenovan tovariš N. Žnidarčič, doslej učitelj v Zaloščah v dornberški občini. — Za vrtnarico je imenovana gđ. Klunova, doslej vrtnarica v otroškem vrtcu „Š. D.“ pod Kostanjevico.

—g— C. kr. gimnazija v Gorici. Na gimnaziji je letos šest prvih razredov: dva slovenska, dva laška in dva — nemška. En nemški razred so napolnili Lah, zlasti uradniki. Slovenskih učencev je seveda tudi dosti v nemškem razredu! Gimnazija ima letos okoli 1000 učencev. To je dijakov za tri zavode. Samo v prvih šestih razredih je najbrže več učencev kot na celi nemški koveški gimnaziji na Kranjskem.

—g— Pomanjkanje šolskih prostora v Gorici. Gimnazijsko poslopje je polno, pa ima razrede še v najetih sobah druge; letos je učencev toliko, da niso vedeli kam z njimi. Zaradi tega je prišlo do premeščenja šest razredov ženske vadnice, ki so prenešeni v „Nóvi Dom“ na Senenskem trgu, da je tako na ženskem izobraževališču prostora za nekaj gimnazijskih razredov. — Laški študentje v Gorici so bili vsi iz sebe, ker pridejo tako tudi laške deklice vadniških šol pod slovensko streho „Novega Doma“. Imeli so shod, na katerem so protestirali proti temu premeščenju — pozabili pa so povedati, kam drugam naj jih denejo! — Sole na Senenskem trgu pa so precej od rok. Deklice severnega dela mesta bodo morale napraviti vsak dan celo potovanje! — Šolska oblast mora vzeti resno vpoštev vprašanje šolskih poslopij v Gorici ter mora tudi pričeti z delom, da dobimo toli potrebna, pa primerna šolska poslopja.

Tržaške vesti.

—t— Poroka. Dne 16. t. m. se je poročil Karel Mahkota, c. kr. učitelj na C. M. šoli in vodja podruž. „Glas. Matic“, z gospico Angelo Miklavčičevo, učiteljico v Kamniku. Obilo sreče!

—t— Slikarska in kiparska šola v Trstu. Začetek zimskega kurza se kmalu začne. Poučevalo se bo podnevi in zvečer. Večerni pouk bo posebej pripraven za one, ki so tekom dneva zaposleni. Za dame posebna šola. Prospekt in vpis pri „Slovanski Čitalnici“ v Narodnem domu.

—t— Iz šolske službe. C. kr. meščanski učitelj Ivan Vrščaj je pridržen kakor voditelj deški ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Trstu. Namesto njega je na državno nemško ljudsko šolo v ulici Fontana premeščen c. kr. učitelj Karel Mahkota.

Splošni vestnik.

— 24. september za slovensko dijaštvo. Ljubljana bo stala v nedeljo, dne 24. septembra t. l., v znamenju akademskega dijaštva. Ta dan se namreč vrši ob vsakem vremenu velik „cvetični dan“ v korist dijaškega podpornega društva „Radogoj“. Razen tega pa priredita akad. fer. društvo „Sava“ in „Prosveta“ istega dne dopoldne velik javen shod za slovensko univerzo in dijaško podporno vprašanje. Na shodu govorita poleg drugih državni poslanec dr. V. Ravnihar in priv. docent praške češke univerze dr. M. Rostohar. Zvečer 24. septembra bo pa v ljubljanskem „Narodnem domu“ v restavraciji sestanek in v mali dvorani ples na čast narodnim damam, ki sodelujejo pri cvetičnem dnevu v prid podpisanim društvom za slovenske visokošolce na Dunaju, Gradcu in Pragi.

— Italijansko vseučilišče. Vseučiliščniki italijanske narodnosti so imeli v Leviku skupščino, pri kateri je bila nasvetovana nova taktika, da bi namreč vsi Italijani bojkotirali avstrijska vseučilišča in se vpisali na kraljeva italijanska, češ, ako ne bo nobenega italijanskega dijača na avstrijskih univerzah, potem bo vlada primorana otvoriti italijansko univerzo. — Ta nasvet je bil sprejet z ogromno večino glasov. — Vendar

ima tržaški „Piccolo“ pomisleke, dali je ta nasvet izvedljiv, ker bi ga ovirale razne zapreke, posebno pa ta, da so ustanove, ki jih uživajo italijanski vseučiliščniki, namenjene le za dijake, vpisane na avstrijskih univerzah.

— Ne uničujte pajkov! Pajki so največji zatiralci moljev, muh in raznih drugih škodljivih in neprijetnih mrčesov. Na vrtu in gozdu neizmerno koristijo z uničevanjem listnih uš in drugih takih malih škodljivcev. Pravijo, da pajki store v tem oziru celo več nego ptice.

Za Luegerjev spomenik so nabrali doslej 270.000 K, potreba pa je, kakor je projektiran spomenik, najmanj milijon kron. Odbor za zgradbo spomenika na Dunaju je sklenil, obrniti se na mestni svet, da bi dal 250.000 K za spomenik. Nekateri dunajski listi protestujejo proti temu, češ, da bi vrgli proč 250.000 K v času, ko je na Dunaju polno ljudi brez strehe in so zaradi bede samomori na dnevnem redu.

Razgled po šolskem svetu.

— **Iznani ruski dijaki.** Kakor poročajo iz Petrograda, je izgnano iz Tomska zaradi opozicije proti oblastem 100 dijakov, a relegirano je 375 tehnikov.

— **Novo vseučilišče v Rusiji.** Iz Petrograda poročajo: Na predlog kozakega hetmana v donskem področju, generala Miščenska, je sklenil ministrski svet ustanoviti novo vseučilišče v Novočerkasku, glavnem mestu donskega ozemlja.

— **Promocije na dunajskem vseučilišču.** V minulem šolskem letu je bilo na dunajskem vseučilišču promoviranih za doktorje 924 kandidatov, in sicer 27 za doktorje teologije, 447 kandidatov za doktorje prava, 231 kandidatov, med temi 10 dam, za doktorje zdravilstva in 216 kandidatov, med temi 21 dam, za doktorje filozofije. — Razentega so bili trije kandidatje promovirani za doktorje sub auspiciis imperatoris, 74 kandidatov je postalo magistri farmacije, med temi 21 dam. — Letos je bilo promoviranih 34 kandidatov več nego lani.

— **Na Grškem** je 1306 moških ljudskih šol, 687 ženskih, 1563 mešanih, skupaj 3550 šol s 177.396 dečki in 82.458 deklicami. Učiteljsko osebje sestoji iz 26 nadzornikov, 2276 učiteljev, 990 učiteljic in 1300 pomožnih učiteljev. Vseučilišče v Atenah šteje 19 profesorjev na medicinski fakulteti, 13 na prirodoslovni in matematični, 13 na juridični, 16 na filozofični in 7 na bogoslovni fakulteti.

— **500.000 kron** za ukrajinske zasebne šole je v preteklem šolskem letu daroval ukrajinski narod v Galiciji. S tem denarjem se je vzdrževalo 6 zasebnih gimnazij, 3 učiteljska, 1 dekliški licej, 2 dekliški gimnaziji, 1 meščanska šola za deklice in 2 ljudski šoli v Levovu. Če pomislimo, da vzdržujejo Rusini z nabranimi prispevki še celo vrsto dijaških zavodov, se res moramo čuditi njihovi narodni požrtvovalnosti.

Raznoterosti.

— **Univerzalni jezik Esperanto** napreduje. Na Nemškem šteje 192 skupin s 6000 društveniki; na Angleškem 130 z okoli 5000; na Francoskem 240 skupin z 10.000 društveniki.

— **Kitajska uvede evropski kolar.** Petrograjska „Rosija“ javlja iz Pekinga, da je kitajsko ministrstvo sprejelo predlog finančnega ministra, da se uvede v kitajskem cesarstvu evropsko računanje časa. Vlada je odredila, da prične novo računanje že s 1. januarjem 1912.

— **Samo papirnati denar** v Bavarski. Že od 1. septembra prihaja na Bavarskem v promet samo papirnati denar. Kovani denar zadržujejo v bankah. Prebivalstvo donša to okolnost v zvezo z eventualnimi vojnimi zapletaji, ki bi utegnili nastati v Nemčiji zaradi Maroka.

— **Lepe besede.** Znani ameriški bilijonar Andrew Carnegie je dejal, da je sramota, ako človek bogat umre. Ta mož v resnici ustanavlja javne knjižnice po vsem svetu, daruje milijone raznim vseučiliščem v Ameriki in Evropi, dela dobre ustanove, noseče njegovo ime itd. Bil je pa tudi tako previden, da je svoji vnukinji, ko je bila še prav majhna, daroval toliko milijonov dolarjev in drugih posvetnih dobrot, da se ji ni bati, da si bo morala kdaj sama kruh služiti. — Isti dobrotnik človeštva je tudi dejal: „Čast je najbolj onečastena beseda v angleškem slovarju.“

— **Boj pri hišni preiskavi.** V torek je prišel v Lodzu na Ruskem Poljskem oddelk policije s stotnikom na čelu do neke hiše, v kateri je hotel izvršiti hišno preiskavo. Iz postelja so z revolverji streljali na policijo. Vratar in 1 redar sta bila ubita, stotnik in 1 redar pa lahko ranjena. Eden napadalec je hotel pobegniti čez streho in je bil pri tem ubit, dva pa policija prijela, ostali so ušli. Zakaj je bila hišna preiskava se ne poroča.

— **Misijski trust** so ustanovili — seveda v Ameriki. Pierpont Morgan in še ne-

koliko drugih milijonarjev se je začelo zgražati nad grehi svojih sodeželanov — ne nad svojimi — zlasti nad politično korupcijo in posledica tega svetega spoznanja je ustanovitev misijskega trasta, za katerega je pridobil že 40 duhovnikov. Izpreobrnitev pregrešne Amerike se ima izvršiti popolnoma po kupčijskih načelih. Vrhovni vodja bo bančni predsednik James Canon. Ženske pa bodo izključene od „bogljubnega“ dela. Eden najbolj vnetih pristašev spokorjevanja — drugih, neki Frederik Smith je namreč dejal: „Sentimentalno onegavljenje z ženskami ni nič. Na grešne moške nimajo nobenega vpliva. Tu je samo cel mož za kaj.“

— **Slikarjeva tragedija.** V graščini Richlingen blizu Hanovra je slikar Haver v soboto ustrelil svojo ženo, svojega sinčka in nazadnje sebe. Graščina je bila nekoč njegova last. Ker ni megal z umetnostjo dovolj zaslužiti, je že večkrat pravil, da bo storil vsemu konec.

— **Nesrečna poročena.** V koč mlađega kmeta Petra Vukotića iz Dugle v Bosni se je v prvi noči po poroki priplazila velika strupena kača, ki je med spanjem napadla mladi zakonski par. Mlada človeka sta kmalu podlegla hudim kačjim pikom ter umrla v grozljivih bolečinah.

— **Enoinpetdeset let v ječi.** Pisar Edward Kym, ki je bil zaradi umora obsojen na dosmrtno ječo, je v strigavski kaznilnici umrl kot 84leten starec. Nastopil je svojo kazen l. 1860 in je preživel enoinpetdeset let v jetnišnici. Njegovo truplo so izročili anatomskemu seminarju v Bratislavi.

— **Čudna cvetlica.** V Arabiji raste svetlo rumena cvetka, ki nosi črna semena grahove velikosti. Domačini posuše ta semena in jih raztolčejo v prah. In če človek, ki se morebiti še ni nikdar smejal v svojem življenju, zavžije ta prašek, se naglo spremeni. Dotičnik se začne obnašati kakor kak „neumni Avgust“ v cirkusih, pleše, poje in se gromko smeje. To razpoloženje traja nad eno uro. Potem sledi trdo spanje. Ko pa se tak človek prebudi, je vse pozabljeno. O vseh svojih neumnostih, ki bi mu drugače delale težko vest, se ne ve več spominjati; sploh ne ve o ničem, kar je delal in počel.

Listnica uredništva.

V Istro: Nekaj smo porabili danes, drugo pa priobimo prihodnji!

Poročilo o III. deželni konferenci za Stajersko objavimo prihodnji.

Razglas.

St. 37.

Na obrtnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani in sicer: na strokovnih nadaljevalnicah za mehaniko-tehniške obrti, za stavbne obrti ter za umetne in oblačilne obrti, končno na splošni obrtni nadaljevalnici se prične šolsko leto dne 1. oktobra 1911.

Vpisavalo se bode:

a) za strokovno nadaljevalnico mehaniko-tehniških obrti v vodstveni pisarni I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici;

b) za strokovno nadaljevalnico stavbnih obrti v vodstveni pisarni II. mestne deške ljudske šole na Cezarjevi cesti št. 5;

c) za moški oddelk strokovne nadaljevalnice umetnih in oblačilnih obrti v vodstveni pisarni IV. mestne deške ljudske šole Na Prulah;

d) za ženski oddelk strokovne nadaljevalnice umetnih in oblačilnih obrti v vodstveni pisarni mestne nemške deške ljudske šole na Erjavčevi cesti št. 21 (pritličje);

e) za splošno obrtno nadaljevalnico v vodstveni pisarni III. mestne deške ljudske šole na Erjavčevi cesti št. 21 (II. nadstropje) — povsod v nedeljo dne 24. septembra dopoldne in pa v ponedeljek, torek in sredo dne 25. 26. in 27. septembra od šestih do sedmih zvečer.

Sprejemali se bodo vajenci in vajeke. Vajenci in vajeke, ki vstopijo v šolo na novo, se morajo izkazati z odpustnicami ljudske šole, vajenci in vajeke, ki so obrtno šolo že pohajali(e), pa s svojim zadnjim izprijemalom.

Šolski odbor za obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani, dne 14. septembra 1911.

Za šolski odbor:

Za ohranjanje občinjskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni o. kr. deželne vlada svetnik: Laschan l. r.

Prihranite mnogo denarja

če naročite sukno in modno blago naravnost od eksportne tvrdke

Milica Tomec Humpolec (Češko)

Vzorci na zahtevo gratis na vpogled

Ičejo se solidni zastopniki. - - -

Trgovina s papirjem pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

Jernej Bahovec

naslednik

Ivan Gajšek

Ljubljana, Sv. Petra cesta 2. pri Frančiškanski cerkvi.

Razglednice: ljubljanske, pokrajinske, planske i. t. d. — Tiskovine: pobotuice, troškovniki, pooblastila i. t. d. — Založništvo nastenskih slik za Črničovo računico. — Velika zaloga kipov slovenskih literatov. Tovarniška zaloga uradnega in pisemskega papirja, šolskih zvezkov, trgovskih in poslovnih knjig. — Barvice, čopiče i. t. d. — Črnila vsake vrste.

Slikarske potrebšchine. — Spominske knjige.

Marija Tičar

Ljubljana, Sv. Petra c. 26, nasproti „Zlate kaplje“

priporoča slav. šolskim vodstvom in cenj. učiteljstvu sploh svojo trgovino z vsemi

šolskimi potrebščinami.

Cene najnižje! Postrežba točna!

AVGUST AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 13

priporoča svojo bogato zalogo

stekla, porcelana, svetilk, okvirov, šip itd. Tintnike za šolske klopi, kakor tudi aparate za fizikalne poizkušnje. — Prevzema vsa v to :: stroko spadajoča dela. ::

Gričar & Mejač

v Ljubljani, Prešernova ulica 9

priporočata v veliki izberi po najnižji ceni obleke za gospode in dečke, površnike za gospode in dečke, obleke za otroke, žakete za dame, paletu za dame, plašče za deklice itd. itd.

Nepremočljive pelerine iz lodna ali velblodje dlake (Kamelhaar) v vseh velikostih. Gg. učiteljem in učiteljicam popust za „Učiteljski konvik“.

Izredno poceni!

Zavoji blaga

za odpošiljatev pripravljeno za ceno

40 m — K 18—

Ti vsebujejo izbrane ostanke in odrezke v dolžinah od 1 do 8 m pristno barvanega bombaževga sukna za obleke za poltje in zimo, bombažev flanele, blago za predpasnike, platnine itd. Vzorcev ostankov ne razpošiljam. Pošilja se po povzetju.

Tkalnica in odpošiljalnica

Jan Škoda

Červený Kostelec,

Češko, Krkonoši,

priporoča popolne in bogate

opreme neveste

in druge tkalne izdelke. — Platno in posteljno perilo, rjuhe, bergate, damaste, julete, kanafas, barhente in flanele, brisače itd. Vzorci in cenike gratis in franko.

Posebno opozarjam!

Rjuhe

brez šiva, 150 cm široke, 225 cm dolge, uporabne za najfinišne nevestne opreme, že izgotovljene in zarobljene, garantirano brezhibne za ceno K 2-80 i kos.

Pošiljam najmanj šest kosov po povzetju.

Važno: Manj vredno blago ne pošiljam in se za neugajajoče denar takoj vrne. Prosim poskusite!

Iv. Bonač

v Ljubljani

priporoča svojo trgovino papirja in pisalnih potrebščin, kartonažno tovarno, knjigovoznico.

J. Jax

Ljubljana

Dunajska cesta

Šivalni stroji, kolesa in pisalni stroji.

Najugodnejši češki nakupni vir.

Jesen 1911!

V. J. Havliček a bratr

Kopelji, Poděbrady (Češko)

slavnoznan izvozni dom, pošilja franko

ново zbirko vzorcev modnega blaga, cefirov in sukna

opreme za neveste, Havličekove tkanine, damasta, brisaik, robeev, garnitur itd. Vzorci franko.

Jesenske novosti 1911!

1 zavoj 40 metrov pralnih ostankov praktično združenih za 18 K franko dostavljen. Od teh ne pošljemo vzorcev. Samo pri nas najbolje.

Havličekova tkanina 1 kos 18 m za 12 K, boljše vrste 23 m za 16 K. Specialiteta: Po-bradska kopališka tkanina 23 m za 22 K 40 v.

Založeno l. 1887.

XXV. letnik.

Pišite po vzorce!

SINGER „66“

šivalni stroj 20. stoletja

Kupujte samo v naših prodajalnicah ali od njih agentov!

Singer Co. deln. dr. šivalnih strojev.

Ljubljana

Sv. Petra cesta 4.

Kranj

Glavni trg 53.

Kočevje

Glavni trg 79.

Novo mesto.

Veliki trg 88.

Na splošno vprašanje vsako zaželeno pojasnilo; vzorci za vezenje, krpanje in šivanje zastojin franko.